

XXVI. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

9. veljače 2021.

drugi (II.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80	
----	--

Upute natjecateljima **koji ispit pišu na papiru**

1. Ispit se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba pazljivo ispuniti listić sa zaporkom (čitljivo i pravopisno točno).
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pazljivo pročitati.
5. Treba pazljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. Ako natjecatelj želi prepraviti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati prepravak odgovora.
8. Odgovori ne smiju biti pisani tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Školskoga povjerenstva)
2. _____
(član Školskoga povjerenstva)
3. _____
(član Školskoga povjerenstva)

1. Prepiši pisanim slovima, prema pravopisnim pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica ispod crte otisnute velikim tiskanim slovima.

Hrvatsko je zagorje kulturno-povijesna _____ i zasebna

HRVATSKA REGIJA

prirodno-zemljopisna cjelina u sjeverozapadnome dijelu Hrvatske.

Tu se dodiruju Alpe, unutarnji Dinaridi i _____ prostori.

PANONSKI

Proteže se do _____.

VARAŽDINSKOTOPLIČKOGA GORJA

Hodočasnici na _____ obilaze _____.

VELIKU GOSPU

MARIJU BISTRICU

5	
---	--

2. Uoči pogreške u sljedećim rečenicama i prepiši ih u skladu s normom hrvatskoga standardnog jezika.

a) Spustio se dolje na koljena. _____

b) Od nikoga ne tražim ništa. _____

c) Potencijalno je moguće brzo izgraditi cestu. _____

3	
---	--

UKUPNO	8	
---------------	----------	--

3. Zaokruži u sljedećim rečenicama riječ / skup riječi koji je napisan u skladu s normom hrvatskoga standardnog jezika.

- a) Feređa/Feredža je orijentalni ženski ogrtač poput plašta, krojen od crne ili modre čohe, kojim se pokrivala i glava.
- b) Stigao sam u Zagreb 01. 01. 2021. / 1. 1. 2021. jutarnjim vlakom.
- c) Iznajmio sam garsonijeru/garsonjeru u središtu grada.
- d) Pogledala me je i uputila mi sramežljiv smiješak/smješak.

4	
---	--

4. Napiši pokrate podcrtanih imena u odgovarajućemu padežu.

- a) Gledao sam izvrsnu predstavu u Hrvatskome narodnom kazalištu. _____
- b) Svakoga tjedna putujem u središnjicu Ujedinjenih naroda. _____
- c) Stigao je dopis iz Hrvatske izvještajne novinske agencije. _____
- d) Sutra imam sastanak u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici. _____

4	
---	--

5. Prepoznaš u rečenici čestice po vrsti riječi i ispiši ih.

Znate li, draga gospođo, kamo god da putujem, bez Vaše se pomoći kolebam još više.

_____, _____, _____

3	
---	--

UKUPNO	11	
--------	----	--

6. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojoj je rečenici zanaglasnica pravilno upotrijebljena?

- a) Velik dio Europe će blagdane provesti u strogome *lockdownu*.
- b) Medicinski Oskar se dodjeljuje sedam godina.
- c) Ove godine je sve uvrnuto, pa čak i ukrasi na boru.
- d) Ova priča dio je serijala za kampanju *Razmisli*.

1	
---	--

7. Ispiši iz sljedećega teksta rečenicu u kojoj je red riječi stilski obilježen.

„Lađa od vode” završna je pripovijest Pavličićeve istoimene zbirke. Lađe se ne mogu praviti od vode. Bez vode lađe uopće ne bi imalo smisla graditi. „Lađa od vode” povezuje se s Marulićevom verzijom plovidbene metafore.

1	
---	--

8. Upiši zareze u rečenice.

- a) Kako smo se i dogovorili sutra ćemo se naći s ostalim planinarima.
- b) Na vrhu brijega dok je Sunce tek svitalo okupila se većina društva.
- c) Svečanost će se održati u Splitu na Dan grada Splita 7. svibnja.

3	
---	--

UKUPNO	5	
--------	---	--

9. Napiši točno sljedeće rečenice ne mijenjajući redoslijed surečenica.

a) Ono što nikomu ne želim reći, je moja velika tajna.

b) U mojim mislima je, ako te baš zanima, potpuna zbrka.

2	
---	--

10. Zaokruži slovo ispred rečenice koja nije napisana u skladu s gramatičkom normom hrvatskoga standardnog jezika.

- a) Kad te je tvoja prijateljica zadnji put nazvala?
- b) Pravio se je važan vozeći bicikl bez ruku.
- c) Pozvala me je na svoju rođendansku proslavu.
- d) Posudila mi je odličnu knjigu.

1	
---	--

11. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je instrumental u sintaktičkoj službi objekta.

- a) Spavali su pod mostom.
- b) Bavi se glazbom.
- c) I na to smo se s vremenom naviknuli.
- d) Morem je plovilo mnogo brodova.

1	
---	--

UKUPNO	4	
---------------	----------	--

12. Zadatak ima dva dijela (a, b).

a) Napiši točan oblik onih podcrtanih riječi koje su netočno napisane.

U prekrasnome čupu ispred svoje palaće posadila je čuvarkuću, biljku poznatu po ljekovitim moćima. Galebovi su klikčući prelijetali obzor, čempresi kao da su čavrljali na vjetru. Prozirna čistoća morske pličine plijenila je pogled.

_____, _____, _____, _____

4	
---	--

b) Pronađi među podcrtanim riječima u tekstu onu u kojoj se dogodila glasovna promjena palatalizacija i ispiši točan odgovor.

1	
---	--

13. Napiši na crtu točan oblik riječi ispod crte. Sve riječi moraju biti napisane u skladu s pravopisnom normom.

Visibaba je _____ proljeća. Svojom mliječnom _____
(vjesnik/vijesnik) (bjelinom/bijelinom)

kao da se nadmeće sa snijegom. _____ je i jaglaci i šafrani i cijela cvjetna
(Sljede/Slijede)

paleta, sve se kao pred nama _____ šaroliko slikarsko platno.
(namješta/namiješta)

4	
---	--

UKUPNO	9	
--------	---	--

14. Uvrsti zadane glagolske oblike istaknutih glagola u sljedeće rečenice. Svi oblici moraju biti napisani u skladu s pravopisnom normom.

_____ na travu, _____ pogledom dosegnuti
 LEĆI, gl. pril. prošli HTJETI, aor. 1. l. jd.
 Sunce. Oblaci, _____ zrakom, _____ plavetnilo
 LETJETI, gl. pril. sadašnji PRESIJECATI, impf. 3. l. mn.
 neba. _____ zatravljen ljepotom.
 OSTATI, aor. 1. l. jd.

5	
---	--

15. Navedi gramatičku pojavu koja se ostvaruje u podcrtanim riječima.

a) Skini prljavštinu ispod noktiju. Nema više prljavih nokata.

b) Ovo je moja supruga. Do jučer bila je bez supruga.

2	
---	--

16. Ispiši iz teksta primjere okamenjenih metafora.

Umoran od cjelodnevnog hodanja, počeo je masirati listove.

_____, _____

2	
---	--

UKUPNO	9	
--------	---	--

17. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

Koji sinonimski par ostvaruje potpunu sinonimiju?

- a) loviti – hvatati
- b) moćan – jak
- c) slika – fotografija
- d) advent – došašće

1	
---	--

18. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.

U kojoj je rečenici leksem tvrtka upotrijebljen u metonimijskome značenju?

- a) Na burzi se objavljuju indeksi uspješnosti naših tvrtki.
- b) Tvrtka redovito šalje svoje zaposlenike na usavršavanje.
- c) Stižu financijski poticaji za poljoprivredne tvrtke u Slavoniji.
- d) Planiramo zaposliti pedesetak radnika u svojoj obiteljskoj tvrtki.

1	
---	--

19. Zaokruži slovo ispred točne tvrdnje.

- a) Područno leksik raslojavamo na dijalektizme, regionalizme i lokalizme.
- b) Oživljenice su leksemi koji su se iz aktivnoga vratili u pasivni leksik.
- c) Nekrotizmi su leksemi koji su se iz pasivnoga vratili u aktivni leksik.
- d) Općeuporabni leksik leksik je ograničene uporabe koji se rabi u svim komunikacijskim situacijama.

1	
---	--

UKUPNO	3	
---------------	----------	--

20. U ovome zadatku treba povezati primjere tekstova iz prvoga, lijevoga, stupca (označene slovima A, B, C, D, E, F i G) s vrstom teksta u srednjemu stupcu (označene brojevima 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7). Rješenja se upisuju u treći, desni (prazan) stupac u slijedu: prvi stupac + drugi stupac, npr. A – 1; B – 2 itd.

A. Kalodont Whitening Trendy White najnaprednija Kalodont formula za bijeljenje zuba! Aktivni sastojci uklanjaju mrlje i nečistoće sa zuba, a sjajne čestice timiron osmijehu pružaju očaravajući sjaj. Dugotrajno osvježava dah.	1. aforizam	A –
B. I. DEMOGRAFSKA GRUPA PITANJA 1. Spol (zaokružite): M Ž 2. Godina rođenja (upišite): _____ 3. Mjesto prebivališta (upišite): _____ 4. Stručna sprema (upišite): _____ 5. Jeste li zaposleni? (zaokružite) a) da b) povremeno c) ne	2. gnoma/ poslovica	B –
C. – Što Vas je potaknulo baš na plivanje? – Moja sestrina bavila se plivanjem. Odrasla sam uz more, pa mi je bilo sasvim prirodno uključiti se u plivanje. – Koja Vam je bila najdraža disciplina u kojoj ste se natjecali? – Voljela sam trenirati za utrke na 400 m. – Koji Vam je bio najveći uspjeh u sportu? – To su bili europski i svjetski rekordi u nekoliko disciplina.	3. reklama	C –
D. Tko pod drugim jamu kopa, sam u nju pada.	4. novinski oglas	D –
E. „Samo barbarin može ismijavati povijest.” A. G. Matoš	5. vijest	E –
F. Prodajem luksuzan četverosobni stan u prizemlju samostojeće urbane vile s dvorištem, neto korisna površina 113,90 m ² , dvorište 157,70 m ² , 2 parkirna mjesta, pripadajuće spremište. Ukupna neto korisna površina s obračunatim koeficijentima 139,29 m ² .	6. intervju	F –
G. Sve o novim osobnim iskaznicama: Promjena je mnogo, moći će se koristiti i na mobitelu. Ranije izdane osobne iskaznice vrijedit će dok im ne istekne rok trajanja, a cijena izrade ostaje ista.	7. anketa	G –

7	
---	--

UKUPNO	7	
---------------	----------	--

21. Napiši vrstu dijalektizma kojemu pripada podcrtani leksem.

Vsi ptičeki spiju. _____

1	
---	--

22. Odredi leksičko i gramatičko značenje podcrtanih leksema u rečenici.

____ Škola je polako postajala moje utočište.

LEKSEM	LEKSIČKO ZNAČENJE	GRAMATIČKO ZNAČENJE
škola		
polako		
moje		

6	
---	--

23. Odredi prema kriteriju vremenske raslojenosti leksika vrstu podcrtanih leksema u rečenici.

Osvrnuo se po sobi, na zidu je visjela mušketa, u izbi pokraj vrata njegova bojnička odora.

LEKSEM	VRSTA LEKSEMA
mušketa	
bojnički	

2	
---	--

UKUPNO	9	
--------	---	--

24. Ispiši iz teksta riječ koja ima ulogu/funkciju modifikatora.

Srela sam ga jučer. Jedva je progovorio koju riječ. Stvarno, previše je umišljen.

1	
---	--

25. Zadatak ima dva dijela.

a) Ispiši iz teksta bezvezničke (asindetske) rečenice.

b) Odredi jesu li u zavisnome (subordiniranome) ili nezavisnome (koordiniranome) odnosu. Zaokruži točno rješenje uz svaku rečenicu.

Na tramvajskoj stanici nije bilo nikoga, jedino sam ja strpljivo čekao tramvaj. Mislio sam u sebi: samo što nije došao. Automobili su prolazili, kiša je ljevala. Stajao sam ispod nadstrešnice i osluškivao bubnjanje kišnih kapi.

a) Ispiši bezvezničke rečenice.	b) Zaokruži točan odgovor.		
1. _____	<table><tr><td>zavisni odnos</td><td>nezavisni odnos</td></tr></table>	zavisni odnos	nezavisni odnos
zavisni odnos	nezavisni odnos		
2. _____	<table><tr><td>zavisni odnos</td><td>nezavisni odnos</td></tr></table>	zavisni odnos	nezavisni odnos
zavisni odnos	nezavisni odnos		

4	
---	--

UKUPNO	5	
---------------	----------	--

26. Zadatak ima dva dijela.

Pročitaj pažljivo rečenicu i ispiši rješenja na predviđene crte.

Candide se, stalno gazeći preko još drhtavih udova ili kroz ruševine, najzad nađe izvan ratnoga poprišta, noseći nešto živeža u naprtnjači.

a) Ispiši iz rečenice sve glagolske priloge.

_____, _____

2	
---	--

b) Napiši u kojemu su padežu podcrtane riječi.

ruševine _____

poprišta _____

živeža _____

naprtnjači _____

4	
---	--

UKUPNO	6	
---------------	----------	--

Pročitaj pažljivo tekst i odgovori na pitanja od 27. do 30. služeći se podacima iz teksta.

Napomena uz zadatke od 28. do 30.

- Zadatci se ne priznaju ako nije prepisana cjelovita rečenica.
- Rečenica mora biti prepisana točno.

Nedostatak mašte

Ako već djeca nisu stvorila naviku čitanja u obiteljskim domovima, još ima nade da ljubav prema knjigama razviju u školi, ali kad čuju za lektiru – padne im mrak na oči – pogotovo kad pročitaju popis. Uz utjecaj roditelja i učitelja, danas je najveći problem nedostatak mašte. Pretpostavit ću da to ima veze s razvojem tehnologije i činjenicom da dobivamo gotove informacije, zbog čega postajemo samo pasivni promatrači umjesto da pokrenemo moždane vijuge. Čitanje zahtijeva od osobe da se koncentrira na riječi na papiru, procesira pročitano i sve to vizualizira u glavi pritom se koristeći samo vlastitom maštom. Filmovi su u tome smislu puno jednostavniji, sve se dobije servirano na pladnju. Ili, bolje rečeno, ekranu. Takav pristup ne zahtijeva trud. Nažalost, mnogi ne uviđaju koliko se time zapravo izgubi. Ima nešto posebno kad stvorimo jedan cijeli novi svijet u glavi, kad se povežemo s likovima toliko duboko da i sami postanemo dio te priče. (prema: Sara Cindrić, *Zašto mladi u Hrvatskoj ne čitaju?*)

27. Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora. Danas govorimo o nedostatku mašte zbog:

- a) utjecaja roditelja i učitelja
- b) gledanja previše filmova
- c) nemogućnosti koncentracije
- d) dobivanja gotovih informacija.

1	
---	--

28. Ispiši iz polaznoga teksta rečenicu koja objašnjava koji se procesi odvijaju tijekom čitanja.

1	
---	--

UKUPNO	2	
--------	---	--

29. Ispiši iz polaznoga teksta rečenicu u kojoj se ističe proces identifikacije između čitatelja i teksta.

1	
---	--

30. U kakvu su značenjskome odnosu navedene rečenice?

Čitanje zahtijeva od osobe da se koncentrira na riječi na papiru. i Filmovi su u tome smislu puno jednostavniji, sve se dobije servirano na pladnju.

1	
---	--

UKUPNO	2	
--------	---	--

UKUPAN BROJ BODOVA	80	
-----------------------	----	--